

گھرائی عرفانی

(قسمت پنجم و نهم)

حضرت آقا حاج دکتر نورعلی تاباندہ (مجذوب علیہ السلام)

(بيانات فروردین ۱۳۹۰)

صد و دوم

فهرست

جزوه صد و دوم - کفتارهای عرفانی (قسمت پنجم و نهم)

(بیانات فروردین ۱۳۹۰)

صفحه

عنوان

- زندگی اجتماعی و ارتباطات انسان و رعایت حال همسر و رفیق
و همسایه / خواندن خطبه روزهای جمعه؛ این سلسله‌ای است
که تا ابد ادامه دارد / قاعده‌ی لطف، رشته‌ای که خداوند گذاشت..... ۶
- در مورد عید و جشن و شادی / کار کردن به دنبال عقیده یعنی
یک هدفی برای کار و فعالیت / اهمیت اطلاع‌رسانی و باکوت
خبری / نیتمن باشد این باشد که کار، فعالیت و حتی علم در
خدمت انسان باشد / کشتی نوح، خداوند نخواست نسل بشر از
بین برود / علم از هدف اصلی خود منحرف شده است / کتاب
نجد الهدایه مرحوم آقای نورعلیشاہ ۱۱
- در مورد کسانی که بیماری دارند و یک درویشی روی اعتقاد
خودش می‌گوید برو خدمت حضرت آقا / به آنچه علم ندارید،
پیروی نکنید / اگر کسی از شما سؤال کند نگویید برو آنجا خوب
می‌شوی، بگویید برو آنجا مشورت کن، نظر خوبی دارند ۱۶
- وظیفه‌ی ما اجرای بیعت و تعهدی است که با تشریف کرده‌ایم /

- درباره‌ی قاعده‌ی لطف / شیعه و سُنّی / معنای فقه / غیبت
امام دوازدهم، جنید بغدادی و سری سقطی / بیعت /
اختلاف اصولی / عشریه ۲۲
- سیزده بدر / طبیعت / کشن حیوانات و شکار / عشریه، از لحاظ
 محل خرج حواستان جمع باشد / تأثیر اسم و روحیه‌ی مردم / در
 مورد کسانی که دوست دارند شوهرشان درویش شود / همه چیز
 خوب است منتها ما خیرش را نمی‌فهمیم ۳۲
- نوروز / راجع به وضع لغت و موضوع‌له / مشورت با دوستان حتّی
 با دشمنان / در مورد مسائل مستحدثه / مسأله‌ی سیگار / رعایت
 دقیق احکام شرع / در مورد وسواس / مهم بودن تعهد در وعده و
 حضرت اسماعیل نبی / بیعت / رعایت محرم و نامحرم / دیده
 نشدن موی سر خانم‌ها / تجسس نکنید / گفتن مسائل به کنایه
 خیلی مؤثّر است ۳۹
- فهرست جزوّات قبل ۵۰

با توجه به آنکه حضرت آقای حاج دکتر نورعلی تابنده (مجذوب علیشاه) پاسخ نامه‌ها و سؤالات را، عموماً در جلسات فقری بیان می‌فرمایند و امکان پاسخ جداگانه به تک تک نامه‌ها و سؤالات نمی‌باشد، لطف نمایید مطالب جزوات بیانات را قبل از طرح سؤال به دقّت مطالعه بفرمایید.

خواهشمند است به منظور دسترسی هر چه بیشتر علاقه‌مندان به خصوص فقرا و سایر مؤمنین به این جزو و سایر جزوات بیانات، در صورتی که بیشتر از یک جلد موجود دارید، لطف نموده به سایرین هدیه نمایید.

با توجه به آنکه تهییٰ جزوات بیانات، مستقل از هر مؤسسه خیریه و انتشاراتی صورت می‌گیرد، خواهشمند است جهت اعلام سفارش و آشنایی با نحوه اشتراک، با شماره‌ی تلفن ۸۲۴۲ ۵۸۳ ۰۹۱۲ تماس حاصل فرمایید.

بدینوسیله از همه‌ی کسانی که در تکثیر این جزو و سایر جزوات بیانات، توفیق خدمت مالی داشته‌اند، سپاسگزاری می‌شود.

مطالعه جزوات از طریق سایت اینترنتی ذیل نیز امکان‌پذیر می‌باشد. در این سایت، جزوات به تفکیک و شامل مجموعه جزوات گفتارهای عرفانی، مکاتیب عرفانی، شرح رساله شریفه پندصالح، گفت و گوهای عرفانی، جزوات موضوعی (استخاره، اختلافات خانوادگی، حقوق مالی و عسریه) و... می‌باشد. همچنین در این سایت امکان جستجوی موضوعی در خصوص مطالب مورد نظر، نیز وجود دارد.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۖ

عذرخواهی من را در آن اتاق، برای تأخیر جلسه گفتم، شنیدید.

سهوی که سهووالقلم یا سهوالفکر در نوشتن برنامه شده، در نوشتن یا گفتن برنامه ایجاد می‌شود. طرز زندگی انسان باید به صورت اجتماع باشد و غیر از آن بشری وجود ندارد یعنی بشری که تنها زندگی کرده باشد. در این صورت این بشر باید و ناچار است رعایت حال همسر یا رفیق خود را بکند و همچنین وضعیت اداره کردن زندگی خودش، با توجه به زندگی رفیق او می‌شود. جامعه هم، هر چه کوچکتر باشد این ارتباطات می‌تواند صمیمی‌تر باشد و همچنین رعایت حال همسایه به اصطلاح کمتر لازم باشد. هر چه جامعه بزرگ می‌شود قواعد و روابط هم پیچیده‌تر می‌شود. در جامعه‌ی امروز برای رفت و آمد وقتی می‌خواهیم جایی برویم اتوبوس ساعت مشخصی می‌آید، مثلاً ساعت پنج اتوبوس نیست، ساعت معینی دارد. اگر شما ساعت پنج جایی کار داشته باشید، باید پیاده بروید، وقتی کار دارید و قراری می‌گذارید می‌گویید: پنج و نیم، او نمی‌پرسد: چرا چهارونیم نمی‌گذاری؟ چون می‌داند که چهارونیم اتوبوس نیست. همینطور تاکسی. شما صبح‌ها خودتان باید بروید نان بگیرید و صبحانه بخورید، نانوایی‌ها یک ساعت دیگر می‌بندند و دیگر نان ندارید. این است که باید سر ساعت باشد،

این برنامه‌ی خود را بر همه‌ی جمع تحمیل می‌کند، تنها بر شما تحمیل نمی‌کند. بر همه تحمیل می‌کند. شما نان می‌خواهید قبل از شش‌ونیم نانوایی بسته است، نمی‌توانید بگویید: نانوا زودتر بباید. آخر نانوا هم کار دارد، ساعت معین دارد. حالا باید از نانوایی نان بگیرید، همه چیز همینطور روی نظم است. اگر این نظم رعایت بشود، جامعه بسیار خوب می‌چرخد. غیر از وظایفی که خدا معین کرده، وضو بگیرید و نماز بجا بیاورید و اوراد بخوانید و اگر مجال کردید با رغبت و شوق قرآن بخوانیم، بعد برویم دنبال نان و چای درست کنیم و امثالها. مجموعه اینها زمان می‌برد. همانطوری که ماهی غرق در آب است ما هم غرق در زمان هستیم. چه زمان شبانه‌روزی، چه زمان فصل. در فصل زمستان هر کاری بکنید هوا سرد است باید لباس بیشتری بپوشید، به این جهت اینها همه حاشیه بود یا هر چه. من هر چه سعی کردم اگر ساعت هشت خطبه خوانده شود من نیستم، ما یک تحمیلی خودمان داریم، نمی‌خواهیم بگوییم: ما از زیر گرده درآمدیم، نه. ما قبل از اینها بودیم، قبل از آن هم بودیم تا هزار و سیصد سالش را دقیق می‌دانیم این هم نیاز ماست، نیاز معنوی ماست به این جهت، خطبه مشخص است و هر کسی که می‌آید درویش و غیر درویش که می‌آید وقتی نیست که همه را بگوییم؛ یک جا در خطبه باید گفته شود که این سلسله‌ای است که تا ابد ادامه دارد. از آن طرف برای اینکه بدانند نخ به

کجا رسیده، نخ دست کیست؟ خطبه که خوانده شود و قطب وقت، صاحب مجلس باید باشد یعنی این نخ منتهی شده به این آقا. بعد از این را نمی‌دانیم تا حالا این است ولی می‌گوییم: الى الابد این سلسله خواهد بود. در واقع خطبه‌ی جمعه، خودم بچه که بودم وسطش خسته می‌شدم و معنی اش را هم نمی‌دانستم یعنی چه؟ ولی حالا فهمیدم. این اتلاف وقت نیست این پر کردن وقت به نحو مطلوب و مختصر و خلاصه. خیلی از مها خودمان گذشته‌ها را دیدیم من خدمت آقای محبوب علیشاه، آقای رضاعلیشاه و آقای صالحعلیشاه رسیدم و آنها را دیدم و دیدم که آقای رضاعلیشاه جانشین آقای صالحعلیشاه و به آن حساب مرا جانشین قرار دادند. هم جای خودم را می‌دانم، هم جای شما فقرا را می‌دانم، شما در سلسله‌ی نعمت‌اللهی گنابادی هستید که فعلاً من خدمش هستم. بنابراین بودن من برای خطبه واجب که می‌گوییم؛ فقط واجب را شرعی حساب می‌کنیم، ولی نه، واجب مثل اینکه بگویند: گرسنهات هست، واجب است که نان بخوری، اگر نخوری گناه نکردي، ولی اگر نخوری از بین می‌روی. واجب است که من باشم و اما چرا این سلسله‌ی فقری ادامه پیدا می‌کند؟ ما از پدرانمان شنیدیم و دیدیم و تا پیغمبر و می‌رسیم به حضرت آدم، چون همه‌ی ما قاعدتاً از نسل حضرت آدم حساب می‌شویم. در آنجا به قول شعر که پدرم یعنی حضرت آدم:

پدرم رو پهی رضوان به دو گندم بفروخت

نخالف باشم اگر من به جویی نفروشم

می‌گوییم: پدرجان ما را از بهشت آورده بیرون اینجا رها
کردی. چه سوغاتی برای این زندگی ما داری؟ چه سوغات آورده؟
حالا ما را آورده کار نداریم امر الهی بوده. او می‌گوید: ولی من بس که
گریه کردم هر دوی ما، هم من، هم مادرتان حوا به خدا نالیدیم. او ما را
بخشید. گفتیم: تو ما را بخشیدی ولی نعمت وصال تو و دیدار همیشگی
تو را حالا نداریم به ما مرحمتی کن. خداوند فرمود: رشته‌ای در شما
قرار می‌دهم که هر کس بر این رشته دست بزنند نجات پیدا کند و بیاید
پیش من. این سوغاتی است که آدم از بهشت آورد. البته اشتباه و
خطایی که کرد، به جای خود خداوند پاسخش را داد ولی در مقابل
خواسته‌ای ما، ارحم‌الراحمن است حالا که این است و خداوند فرموده
در قرآن هم دارد. اینکه می‌گوییم؛ عبارت در قرآن است ولی به عبارت
عامیانه خودم می‌گوییم. همیشه رشته‌ای در بین ما هست که آدم
خودش ارتباط مستقیم با خدا داشت، فرزندانش تا وقتی آدم زنده بودند
همینطور، بعد از او هم فرزند آدم است. برای اینکه ما بعد از چند هزار
سال به پدر و مادرمان غر نزنیم، خداوند به آنها این موهبت را کرد که
گفت: در بین شما این رشته را خواهیم گذاشت. این مرحمتی بود
که خداوند کرد یا به اصطلاح اهل کلام؛ قاعده‌ی لطف. بنابراین جمعه

را ما خیلی محترم می‌دانیم که خداوند می‌گوید: شش روز هفته مال شماست. هفتمش یک خرده یادتان بباید از من و یادتان بباید که یک چنین جاهایی بودید و یادتان بباید که ممکن است چنین جاهایی هم باشد. این است که قدر جمعه را بدانید و از آنجها شفاعت بخواهیم و از این جاهای دوری بجوییم، فرار کنیم.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ^۱

این ایامی که ما معمولاً به مناسبت عید تعطیل می‌کنیم، تمام شد و عمر هر چیزی تمام می‌شود، این هم تمام شد. بعد از هر جلساتی، بعد از هر وقایع خاص اجتماعی، روزنامه‌ها می‌نویسند به خیر و خوشی گذشت. مگر روز عید باید به غیر خوشی بگذرد؟! یا می‌نویسند تعداد تلفات امسال خیلی کمتر بود. عید مگر تلفات دارد؟! و امثال اینها. البته به نظر ما، برای ما طبیعی شده، برای اینکه اصلاً از اوّل عمرمان عادتمان این شده ولی این طبیعی نیست که در عید ما تعداد تلفاتی داشته باشیم، در عزا ممکن است تعداد متولّدینی داشته باشیم، چون نه عزا به دست ماست، نه تولد به دست ماست ولی تصادفات به دست ماست.

قاعدتاً هم برای این است که در واقع ما از خط وسط، از اعتدال، خارج شده‌ایم. عید می‌گوییم تعطیل است، روزِ هر عیدی، عید شادی است، جشن و شادی است دیگر. این معنیش این است که ما کار کردن را اگر تعطیل کنیم، این خودش یک شادی‌ای است، یک عید است. نشان می‌دهیم از کار کردن بدمان می‌آید که هر وقت تعطیل کنیم شادیم، جشن است.

بعد این روحیه ادامه پیدا می‌کند، تقویت می‌شود، امروز مثل

---

۱. صحیح شنبه، تاریخ ۱۳۹۰/۱/۶ ه. ش. (جلسه برادران ایمانی)

اینکه هدف زندگی یعنی کار کردن. حالا چه کار بدنی باشد، چه کار فکری باشد، هدف زندگی کار کردن است، اینقدر در این فکر جلو رفته ایم که بعضی از نویسندها که مثلاً یک خرد فلسفی فکر می‌کنند یا می‌نویسند، همان که ما همه چیز را کار می‌دانیم، آنها هم کار گفته‌اند ولی ما زندگی را کار نمی‌دانیم، نباید بدانیم. نه اینکه بیکار باشیم، نه! ما می‌گوییم زندگی: إِنَّ الْحَيَاةَ عَقِيَّةٌ وَجَهَادٌ، حالا در این فرمایش، برنامه‌ای که مولی امام حسین برای ما اعلام فرمود: اگر کار جا می‌گیرد، کار در آن است، اگر بیکاری جا می‌گیرد، بیکاری در آن است. شادی جا می‌گیرد، شادی.... إِنَّ الْحَيَاةَ عَقِيَّةٌ وَجَهَادٌ، جهاد که یعنی همین کوشش، یعنی همین کار کردن منتها این کار کردن به دنباله‌ی عقیده و جهاد است. یعنی یک هدفی برای کار و فعالیت.

حالا این نه تنها یک بحثی است برای افراد شخصی، بلکه جوامع هم باید همین فکر را بکنند. کار می‌کنیم ولی ما جامعه‌ی امروز، ما که می‌گوییم نه تنها ما؛ زحمت می‌کشیم معدن کشف می‌کنیم، نفت استخراج می‌کنیم، در این راه تلفات می‌دهیم. نمی‌دانم تونل فلان جا ریزش می‌کند چند نفر کشته می‌شوند، تونل معدن، رگه‌ی معدن چند نفر کشته می‌شوند. زحمت می‌کشیم، کار می‌کنیم، چه هدفی داریم؟ البته هدف هم که داشته باشیم این تلفات خواهد بود ولی تفاوتش این است که انسان را فدای کار نخواهیم کرد.

حالا اصلاً روحیه اینطوری شده، در روزنامه می خوانیم که فلان تونل ریخت هفتاد نفر زیر آن ماندند. که همین چندی پیش اینطور شد. کدام ما الان از این هفتاد نفر خبر داریم؟ البته تقصیر ما نیست، ما که نمی توانیم همه مان برویم آنجا بایستیم. باید بنویسند، باید به ما اطلاع بدهنند. بنابراین می دانید، می بینید که آن کسی که اطلاع ندهد و باید به ما اطلاع بدهد و اطلاع ندهد، موجب شده است که ما در هدف فعالیتمان انحرافی حاصل بشود. انحراف، از هدف الهی. انحراف گناه دارد. گناه به معنای عمومی آن. این گناه، گناهکارش کیست؟ هم منم و هم آن کسان، آن دستگاهی که باید به ما خبر می داد، خبر نداده، هر دو است دیگر. اینجا اهمیت اطلاع رسانی وجود دارد و این است که بایکوت خبری هر مطلبی یک گناه دارد، گناه عظیمی است. گناه اگر فردی باشد گناه فردی است، اگر اجتماعی باشد، گناه اجتماعی است. ولی در این وسط ما آن چیزی که در دست خودمان است می کنیم. نیتمن را لاقل باید خیر کنیم. نیتمن این باشد که کار، فعالیت و حتی علم در خدمت انسان باشد. خداوند می فرماید: وَلَقَدْ كَرَّمَنَا بَنِي آدَمَ^۱، بعد می فرماید: حَلَّنَا مَعَ ثُوِّجٍ^۲، یعنی نگذاشتیم این بنی آدم از بین برود. اگر کشته نوح نبود اصلاً نسل بشر از بین می رفت، همه

۱. سوره اسراء، آیه ۷۰.

۲. سوره اسراء، آیه ۳.

می‌رفتند. خداوند نخواست نسل بشر از بین برود، به نوح وحی فرستاد و گفت: این کار را بکن. منتهای دنباله‌ی همان آیه است که اینها در کشته نوح مؤمنین بودند و نجات پیدا کردند ولی نسل بعدی آمد، نسل‌های بعدی آمد اینها را خراب کرد. به هرجهت ما این نیت را باید داشته باشیم ولی وقتی همه، انحراف پیدا می‌کنند، همه چیزها هم عوض می‌شود. در قدیم علماء، دانشمندان هدف از دانش، هدف از علم را خدمت به بشریت می‌دانستند و همین حساب هم بود که مثلاً شیخ بهایی فرض کنید یک کشفیاتی کرد که آن کشفیات البته اگر چیز می‌شد خیلی به درد می‌خورد ولی شیخ بهایی (امثال شیخ بهایی، شیخ بهایی به عنوان مَثَل) دید که این کشف او، این اختراع او اگر آشکار، عینی باشد به دست مردم نمی‌افتد، فلاں شخص که نمی‌تواند کارخانه ایجاد کند، چه کسی می‌کند؟ دولتها و در چه راهی این دولتها به کار می‌برند؟ در راه توسعه‌ی قلمروی خودشان و دشمنی با بشریت. این است که نگفت. رمز این کشف با خودش رفت. همیشه اینطور بوده است.

مرحوم آقای نورعلیشاه، مؤلف *نجد‌الله‌ایه* که چاپ نشده است. در *نجد‌الله‌ایه* یک چیزهایی گفته‌اند. یک خطوط رمزی، چیزهایی هم نوشتند بینایین کار کردند نه خواستند که آنچه فکر کردند از بین برود و نه هم خواستند عمومی بشود. با رمزیاتی نوشته بودند که هر کسی آگاه

باشد، قاعده‌تاً می‌رود دنبالش کشف کند، آنها یعنی که صلاحیت داشته باشند. مرحوم حاج آقای نورنژاد مثل اینکه یک مقدار کوششی کرده بودند، حالا. در همین کتاب تحفه‌ی حکیم مؤمن، که اخیراً مثل اینکه یک چاپ جدید هم شده، در آن چاپ قدیمیش یک حروف رمزی و اینها هست که معلوم نیست چیست؟ مگر کسی کشف کند.

علم از آن هدف اصلیش کnar افتاده، هدفش منحرف شده، حتی اینها یعنی که خیلی هم خالص فکر می‌کنند، می‌گویند علم هدف ندارد، اصلاً خود اینکه برود چیزی کشف کند، هدفش است و حال آنکه نباید اینطور باشد.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ^۱.

بعضی خیرخواهی‌ها، حتی موجب زحمت هم می‌شود. معلوم می‌شود در آن خیرخواهی، یک اشتباهی هست. من مثال می‌زنم، مثال‌هایی که همه‌ی ما می‌بینیم و دیدیم ولی شما از این مثال‌ها نتیجه‌ی کلی بگیرید، برای همه‌ی زندگی.

یکی، مثلاً خودش یا بچه‌اش یا یکی از نزدیکانش، بیماری دارد و هر چه زحمت هم می‌کشد... به یک رفیق درویش می‌گوید. او روی اعتقاد خودش می‌گوید: برو خدمت حضرت آقا. بعد، من دیدم بعضی از اینها، خیال می‌کنند من دعانویسم. یا می‌آیند، یا می‌نویسند: اسم خودم، اسم مادرم، اسم پدرم، اسم چنین، فلان. آن طرف، اسم دشمنم. آخر یکی هم نوشته بود: دشمن من را خوار کن. اسم او، اسم پدرش و اسم مادرش و اینها. در آن خیرخواهی، معلوم می‌شود نقصی یا عیبی هست. البته، او اجرش را خداوند می‌دهد مأجورش می‌دارد، برای اینکه خیر این را خواسته. منتها یادش رفته، درست است که این فکر را کردی ولی یک آیه‌ی دیگری هست: وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنَّ السَّمْعَ وَالْأَبْصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولَئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْؤُلًا^۲، یک امری را تا به آن علم ندارید، مورد نظر قرار نده. آخر شما دیدید که من، یک

۱. صبح شنبه، تاریخ ۱۳۹۰/۱/۶ ه. ش. (جلسه خواهان ایمانی)

۲. سوره اسراء، آیه ۳۶.

مریضی بباید اینجا، الان نجاتش بدhem. یک کپسول به او بدhem، خوب بشود؟ علم ندارید. فکر می‌کنید اگر که... بخواهم، نه! مثل یک دستگاه برقی فرض کنید: دستگاه برقی یک کارهای خاصّی می‌کند، اما به شرط اینکه به برق وصل باشد. وقتی به برق وصل نباشد، این پریز را بگذارند کنار، هیچ‌کاری از آن بر نمی‌آید. پریز برق هم دست صاحب کارخانه است (آن بالا) من نمی‌دانم پریز وصل است یا نه؟ خودم احساس می‌کنم، ولی احساسش طوری نیست که به شما بگوییم. احساس می‌کنم که پریز وصل است، یا پریز قطع است. آن، شعری که می‌گوید: «چرخ برهم زنم ار غیر مُرادم گردد». آن وقتی بوده که او احساس کرده پریز وصل است (پریز برق) ولی پریز را بکشند، بروند ناهارش را بخورد، نمی‌دانم.... پریز ممکن است برداشته بشود. حالا، یا یک چیزی که آن صاحب مشکل و مشکل‌دار، به آن برخورد می‌کند و ناراحت می‌شود، یک ناراحتی دیگر هم دارد. پس فردا می‌بینید در روزنامه می‌نویسند که درویش‌ها معتقدند که: فلاں. کجا معتقدند؟! این است که خیلی با احتیاط و واقعاً به آنچه علم ندارید، پیروی نکنید.

اما نه اینکه، چنین چیزهایی نیست. یک چیزهایی هست. من، چون در نوجوانی و جوانی و بعد... خودم بدون اینکه از این آیه که

خواندم، خبر داشته باشم ولی همین چیز را داشتم. به نظر شک به همه چیز نگاه می کردم ولی این نگاهم برای خودم بود. اعلام نمی کردم به شک. تازه برای اینکه، بر این شکم هم، شک داشتم ولی خدا خواست که من الحمدلله، در مسیر زندگی، همه‌ی آن چیزهایی را که شک داشتم، خودم دیدم. این است که وقتی به شما می‌گوییم، من هم از زمره‌ی همین تحصیل کرده‌هایی هستم که می‌گویند: کافرند یا فلانند، بعضی‌هایشان. نه! تنها خاطره‌ای که از کودکیم، خوب یادم هست و مثل روز روشن است: مریض بودم. دو تا بچه‌ی قبل از من، مُرده بودند (دو تا برادرم) من هم، همان کسالت را گرفتم و داشتم می‌مردم. در همان راهی بودم که آنها رفته بودند. من خودم که آنوقت، این مطلب را نمی‌فهمیدم، ولی مادرم و اینها همه دوروبر من بودند. مادرم و زن دایی و خاله‌ام که همسایه هم بودند (در بیدخلت) تازه، به این منزلی آمده بودیم که هر کسی رفته بیدخلت دیده، قبلاً منزلمان آن پایین بود. این اقوام ما، مادرم را که دو تا از بچه‌هایش مرحوم شده، جلوی چشمش از بین رفته بودند، سر این بچه سومی هم می‌دیدند، دارد می‌رود. به لحاظ سلامت فکری او، دستش را گرفتند و از اتاق بیرون بردن (اینها را من یادم نیست ولی بعد گفتند) البته بُردند بیرون که جان کنند من را نبینند. من را هم دراز کشیدند و حالا نمی‌دانم دیگر... من

خواب دیدم. یا خواب یا بیداری یا هر چی؟ دیدم خلاصه، که در پشتِ بامی، آن گنبد... (هَرَهْ مَا مِيْ گُويِيم) راهرو، نمی‌دانم چی می‌گویند؟ آنجا نشسته‌ام، خیلی دارم لیز می‌خورم که بیفتم، سقوط کنم. هی خودم را، نگه‌می‌دارم. نگه‌می‌دارم. در همین ضمن، از همین جایی که من می‌لغزیدم، از آن پشت، حضرت علی آمد. یک قهوه‌ریز (از اینهایی که قهوه درست می‌کردند تابستان) داشتند در آن نبات‌جوش ما می‌گفتیم، دواهای جوشانده، آمدند جلو (یک استکان هم این دستشان بود) قهوه ریز را ریختند و به من گفتند: این نبات‌جوش را بخور، خوب می‌شوی. من گرفتم و آن نبات‌جوش را خوردم و اصلاً مثل اینکه به حال آمدم. نشستم. صدا زدم: آی! بیایید. من خوب شدم دیگر. من را شفا دادند. حضرت علی من را شفا داد. این، از آن لحظه‌ای که متظر مرگ من بودند، تبدیل شد به یک نحوه‌ای که خوب شدم. خیلی هم خوب‌تر از دواها، که بشوم. بالتسیه خوب شدم. بر من ثابت شد که یک چنین چیزهایی هست. حالا من بچه بودم. فرض کنید لیاقت هم نداشتم. خود حضرت علی را هم که من ندیده بودم.

حالا همین، وقتی یک چیزی، نمونه‌ای هست، پس معلوم می‌شود هست. به قول مثُل مشهور می‌گویند اگر کسی بخواهد به یکی بگوید که: دریا چطور جایی است؟ می‌گوید: این آب حوض را که

می‌بینی، دریا یک چنین جایی است، بزرگ آن است. حالا به من حوض آب را نشان دادند. حوض آب را دیدم. گفتم: پس دریا هم هست ولی آن آیات که گفتم، آنها هم هست. بله. این توجه را هم بکنید لاقل اگر یکی سؤال کرد نگویید: برو آنجا خوب می‌شود که بیاید از من دعانویسی بخواهد. نه! بگویید: برو با آنجا مشورت کن، نظر خوبی دارند. همینقدر. اینقدر اجازه دارید. این هم بگویید: نامه بنویس، بدله. آنجاهایی که گوش من هم نمی‌شنود.... آنوقت من بگویم که چه کار کند، یا اگر احساس کردم این پریز برق وصل است، خوب... می‌کنم و گرنه، که نه.

حالا، امروز شنبه، اوّلین شنبه‌ای است که در سال جدید هزار و سیصد و نود می‌نشینیم. این است آنها بی را که تبریک من به آنها نرسیده، تبریک می‌گوییم و یکی هم اینکه، می‌خواستم به آقایان هم بگوییم که خیلی کارت تبریک و اینها می‌رسد. شیرینی می‌آورند به عنوان تبریک و یا امثال اینها و من نمی‌رسم. چون من اگر حالم هم خوب بود، تازه نمی‌توانستم به این همه نامه برسم و اینها را جواب بدهم. اگر آوردید، همانطور که به قول: **وَإِذَا خَيْمَ بِحَيَّةٍ فَحَيُوا بِأَخْسَنَ مِنْهَا أَوْ زَوْهَا^۱**، من را ببخشید. آن قسمت را به من ببخشید (قسمت دوم را)،

بگویید: سلام، ولی لازم نیست علیک سلام، بگیرید ولی بدانید در دلم
علیک سلام است. **عَلَيْكُمُ السَّلَامُ** بر همه‌ی شما.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۖ

اوّلین یکشنبه در سال جدید است که نشستیم صحبت می‌کنیم، چون اوّلین جلسه است اصلاً بینیم ما درویش‌ها کجای سازمان اسلام نشسته‌ایم؟ چه مهره‌ای هستیم؟ تقریباً می‌دانیم، هر وقت به تنها‌ی باشیم، می‌دانیم. وظیفه‌ی ما اجرای بیعت و تعهدی است که با تشرّف کرده‌ایم اما برای آنها‌ی که مسلمان هستند ولی قبول ندارند، به آنها بگوییم چیست؟ آنها چه حرفی با ما دارند حرف خودشان راست است یا نه؟ اینها را خلاصه مجملی بدانیم که چه بگوییم؟ یک قاعده‌ی لطف هست که خیلی صحبت شده. خدا به بندگان خود لطف دارد. یعنی بطور طبیعی هر کسی چیزی ساخت به آن لطف دارد. حالا که لطف دارد بعد از اینکه توبه‌ی آدم قبول شد البته قاعدتاً قبل از آن است: ثمَّ اجْتَبَاهُ، آدم را برگزید. تفسیرهای متعدد و جالبی دارد. مِن جمله در همین کتاب خلقت انسان که صحبتش شد برگزیدن انسان را گفته؛ انسان را برگزید و انسان را وقتی به کره‌ی زمین فرستاد، گفت: این ستاره‌ی کوچک بی‌اهمیت که می‌بینید، مال شماست و بعد فرمود: در آنجا به دنیا خواهید آمد و زندگی خواهید کرد و در همان خاک هم دفن خواهید شد که بعد دو مرتبه بلند می‌شوید.

۱. صبح یکشنبه، تاریخ ۱/۷/۱۳۹۰ ه. ش.

۲. سوره طه، آیه ۱۲۲.

خود این آدم و حوا که قبلاً خلق شده بودند دیگر، پس به وجود آمدن انسان یعنی نسل‌های بعدی، از همین معلوم می‌شود که خدا قصد داشت بشر را ادامه دهد. این حیوانی که آفریده این را ادامه بدهد و بماند که هست. بعد که توبه‌ی آدم را قبول کرد، آدم گفت: حالا که توبه‌ام را قبول کردی مرا برگردان همانجا. خداوند گفت: نه، کسی که از اینجا بیرون رفت دیگر برنمی‌گردد ولی همانجا زندگی کن. این دفعه که به حرف من گوش ندادی بیرونست کردم، اگر به حرف من گوش دادی در آنجا این طنابی که فرستادم بگیر بیا بالا. آکروبات هم یاد آدم داد. این طناب همانطورکه ما هستیم، هست لازمه‌ی توسل به این طناب این است که خداوند کمک‌ها و راهنمایی‌هایی هم بکند. در هر بار دست من از طناب لیز می‌خورد من چه کنم؟ اینها را بگویید؛ این شد که خداوند مرحمت را کامل کند. گفت که من همیشه کسانی را می‌فرستم که آنها از طرف من به شما بگویند چه کار کنید؟ اینجا رفع مشکل شد، پیغمبران را پشت سر هم فرستادند. هر کدام که می‌آمدند به پیغمبر بعدی اشاره می‌کردند. او هم که می‌آمد به بعدی اشاره می‌کرد که این سلسله‌ی انبیاست و اینکه چرا از اول همه را نگفت؛ این بحث مفصلی است می‌گذاریم کنار. به هرجهت فرستاد. پیغمبران که آمدند قوانین را گفتند؛ که ما خود اجرا کنیم. بعد که قوانین زیاد شد مراقیبینی گذاشتند که ائمه‌ی ما بودند. ائمه هم پشت سر هم آمدند تا

دوازدهم. اختلافی که بود از اینجا شروع شد. می‌پرسند و یا گفتند: فرق شیعه و سُنّی چیست؟ شما چه می‌گویید؟ شیعه از کی به وجود آمد؟ شیعه از زمان خود پیغمبر وجود داشت. یعنی کسانی که قرآن را غیر از عبارات عربی که می‌خوانند (زبان خودشان هم عربی بود می‌فهمیدند) غیر از آن، حالات معنوی هم داشتند آنها جمع شدند، شدند شیعه. دور چه کسی جمع شدند؟ دور علی. شیعه، بعد از فوت پیغمبر مجزا به وجود آمد و شناخته شد تا امام دوازدهم. بعد از غیبت امام دوازدهم اختلاف شروع شد. در شرح حال ائمه می‌نویسند که همه می‌دانیم امام غایب از اوّل هم امام غایب بود. حتی از زمان کودکی. به نظرم محمد بن عثمان اسم‌ها یادم می‌رود. او را معین کرد و گفت: تو رابط بین من و مردم هستی. آخر خود امام هم رابط بین خدا و مردم بود. اینجا امام دو وظیفه‌ی خود را از هم جدا کرد. در زمان امام جعفر صادق علیه السلام که خیلی روشن‌تر است، انگار چراغ روی آن روشن گردند. هم عرفا و درویش‌ها از حضرت جعفر صادق استفاده می‌کنند که کتاب مصباح الشریعه را در شب‌های جمعه خواندیم و هم فقه‌ها احکام نماز و روزه را. البته این اصطلاحاً شد فقه. یکی از وظایف و پایه‌های دین اسلام همین احکامی است که برای فرد و جامعه گفته‌اند. آیه‌ای در قرآن هست که به آیه‌ی نفر مشهور است در فقه هم گفته می‌شود. فَلَوْ لَا نَفَرَ مِنْ كُلٍّ فِرَقَةٌ مِّنْهُمْ طَائِفَةٌ لِيَتَقَعَّدُوا فِي الدِّينِ وَلَيَنْذِرُوا قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوا

إِلَيْهِمْ، به آیه نفر مشهور است، می‌گوید: همه لازم نیست به جهاد بروید اگر اینطوری باشد هر کسی می‌گوید من از آنها بایی هستم که لازم نیست بروم. نه، تشخیص با امام باید باشد؛ یک رهبری، همه نروید یک طایفه‌ای از شما بروند تحصیل فقه کنند و در دین دقّت کنند، ریزه‌کاری‌ها را ببینند و بعد که برگشته‌اند قول خود را انذار کنند و فرمان‌های خدایی را بگویند؛ آیا منظور این است که بروند شکّ دو و سه را یاد بگیرند؟ و بیایند به مردم بگویند اگر این کار را بکنی غلط است و نمازت باطل می‌شود؟ نه، اگر این کار را نکنی باطل است؟ نه، نیت لِتَقْهِيْهُو فِي الدِّيْنِ فقه یعنی دانش دین را می‌دانستند، نه دانش احکام. این معنای فقه است و بعد آن شخص که مرحوم شد دوّمین نایب را تعیین فرمود و او هم نفر سوم، تا نفر چهارم که شد فرمودند: تو چند روز دیگر خودت رحلت خواهی کرد دیگر کسی را تعیین نکن، با مردم روابط خواهم داشت و من غایب می‌شوم. آیا لطف خدا دیگر از بین می‌رود؟ نه، لطف خدا همیشگی است. «بندهی پیر خراباتم که لطفش دائم است».

کجا‌ای این نامه‌ها نوشته که این آقایان نایب امام هستند؟ این چهار و کیل امام که بین مردم بودند، نامه از مردم می‌گرفتند به امام می‌رسانندند، حضرت جواب مرقوم می‌کردند می‌دادند این شخص ببرد.

هیچکس نگفت اینها نایب امام هستند و خودشان هم نگفتند نایب امام هستند. چطور کسانی را که بعد از اینها بودند می‌گوییم نایب امام؟ متهماً چون در وضع فعلی مردم نیاز به ادارهٔ حکومت دارند و هیچکس نیست که بگوید من از طرف امام نایب هستم (عرفاً از طرف امام نایب هستند ولی نه در این کار، چون نیابت ندارند نمی‌گویند) اگر هم فقیهی به حکومت رسید (که خیلی به ندرت شده) نه از جهت عارف و درویش، از جهت فقهی که خواندهٔ حاکم شده. مثل هر کس که ممکن است چند جهت داشته باشد، من اگر وقت داشته باشم حوصله داشته باشم و کیل عدیله هستم. درویش هم اینجا هستم و کیل عدیله هم هستم، مفسّر قانون هم هستم ولی چون این سمت، مرا کاملاً در خودش غرق کرده آنها دیگر را کنار گذاشتیم، هیچ عارفی مدعی نیست که من باید حکومت را اداره کنم نه، مدعی نیست. وقتی مملکت باید اداره شود و هیچکس نیست یک نفر می‌گوید: من از طرف امام خواب دیدم باید مملکت را اداره کنی، همه دورش جمع می‌شوند که اقلًاً اسم امام را آورده. اما امام وظیفه را به هر کسی محوّل کرده، مشخص کرده، وظیفه‌ی آنها چیست؟ در زمان خود ظهور امام، تمام بحث‌ها و اختلافات به امام دوازدهم می‌رسد، در زمانی که امام دوازدهم ظاهر بودند، جنید بعدادی را و سری سقطی که شاگرد حضرت بودند، معرفی کرده بودند و او را تأیید کردند و به جنید هم

فرموده بودند بیعت بگیرید. بیعت گرفتن هم که از بین نرفت، حالا همین بیعت گرفتن را می‌گویند، بدعت است. اگر بدعت است خود پیغمبر هم بدعت کرده، ما تابع پیغمبریم و بدعت پیغمبر را انجام می‌دهیم. آخر اگر بیعت در زمان پیغمبر و بعد در زمان ائمه وجود داشته، چه دلیل دارد که نسخ شده و از بین رفته؟ بیعت هست. چه کسی مدعی بیعت است؟ عرفاً اینجا خوشبختانه اینها رو به این نکردن، که بیعت هم ما می‌کنیم، نکردن و گفتند بیعت اصلاً از بین رفته. اگر از بین رفته هر روز صبح تلویزیون را بگیرید دعای عهد می‌خوانند، می‌گوید من امروز بیعتی را که با تو کرده‌ام تجدید می‌کنم. با که بیعت کردی؟ کجا بیعت کردی؟ با هوا که نمی‌شود. حتی در مورد پیغمبر هم، خدا فرمود: إِنَّ الَّذِينَ يُعَلِّمُونَكَ إِنَّمَا يُعَلِّمُونَ اللَّهَ^۱، یعنی کسانی که با تو بیعت می‌کنند با خدا بیعت کرده‌اند. یعنی حتی زمان پیغمبر هم او برای خودش بیعت نمی‌گرفت، می‌گفت: این بیعت از طرف خداست. حالا این بیعت چه شد؟ باید پیدا شود دیگر. ما می‌گوییم، شما ما را قبول ندارید، نداشته باشید. بروید با یکی بیعت کنید با هر که می‌خواهد که خودش حاضر است از شما بیعت بگیرد بروید بیعت کنید. آخر بیعت یعنی معامله. ما که بیعت می‌کنیم جان و مال خود را می‌فروشیم و بهشت می‌خریم کیست که با شما چنین معامله‌ای بکند؟ هر که می‌کند، بروید

بیعت کنید. ما نیستیم، فرض کنید ما نیستیم. ما نیستیم برای اینکه ما از پس شیطان برنمی‌آییم، بیعت کنید بهرجهت این اختلاف اینطوری است ما می‌گوییم زمان همه‌ی ائمّه و امام دوازدهم حضرت دو وظیفه را انجام می‌دادند و مؤمنین دو کار داشتند یکی می‌آمدند پشت سر حضرت نماز می‌خواندند. می‌آمدند اگر کاری داشتند سؤال می‌کردند که مثلاً آیا روزه از کی تا کی باید باشد؟ هر کاری بود از امام می‌پرسیدند حضرت هم جوابی می‌دادند. هست همه جا یک وظیفه‌ی دیگر الهی که تربیت یا نوری از علم که: *نُورٌ يَقْذِفُهُ اللَّهُ فِي قَلْبِ مَنْ يَشَاءُ*, بطور کلی علم نوری است که خداوند به دل شما می‌دهد حالا، آیا این علم طولانی باید باشد؟ اول تابش نور کمی باشد یا زیادتر شود یا ناگهانی و یک باره است؟ بنابراین، این قسمت بیعت و تعهد طولانی نیست، زمان نمی‌خواهد، هر اندازه صاحبش بخواهد زمان می‌خواهد ولی محتاج زمان نیست و تحصیل کردنی هم نیست و در کتاب‌ها نوشته شده است. حالاتی که برای انسان عارض می‌شود نوشته شده است. ولی بیعت چیست را ننوشتند. حلوا را در کتاب‌ها نوشته شده است که حلوا شیرین است و اینطوری درست می‌کنند ولی شیرینی اش را در کتاب فقط نوشته‌اند که این شیرین است. این مسأله‌ی بیعت، اینها در اختلافات اصولی است، ما می‌گوییم، اختلاف اصولی، سر جایتان باشید، ما هم سر جایمان نشستیم. داستانی است مال هر شهرستانی است کار نداریم عده‌ای که خلاصه ترسو

بودند در باغی می‌رفتند، سر جوی آب دعوا شد او ناراحت شد و زد توی گوش او. گفت: چرا می‌زنی؟ ما با هم اختلاف داریم، تو این طرف جو من آن طرف جو، فحش بدھ فحش بشنو. حالا چرا می‌زنی؟ برای اینکه هر ضربه‌ای که به یک مسلمان وارد می‌شود به یک رشته‌ی اسلامی وارد می‌شود، به همه‌ی مسلمان‌ها ضرر دارد. اگر به قصد اسلام باشد. نه اینکه دو نفر با هم دعوا دارند مسلمانی را بهانه می‌کنند. آن طرف هم ضربه بزند از هر طرف باشد ضرر اسلام است برای اینکه از هر طرف که کشته شود ضرر اسلام است. در وقتی هم کسی بخواهد برای دیگری اختلاف ایجاد کند بهانه ایجاد می‌کند. در کتاب‌های فرانسه می‌خواندیم در فارسی هم هست متنه‌ها آنوقتها کتاب‌های ساده باید می‌خواندیم که یاد بگیریم می‌گوید گرگ و بره. یک جوی آبی بود یک بره‌ای آمد، این پایین جوی، آب می‌خورد گرگ آمد رفت آن بالا سر چشم‌هه آب بخورد نگاه کرد دید بره‌ی خیلی پروار و خوبی است حیف است ولش کند گفت: تو که هستی؟ گفت: فلاں کس. گفت: من تو را نمی‌شناسم چرا آمدی اینجا؟ گفت: جوی آب است آمدم آب بخورم همین سؤالی کرد و او جواب درستی داد. گرگ گفت: من اینجا آب می‌خورم تو چرا آمدی این را گل‌آلد کردی؟ بره گفت: آخر من گل‌آلد نکردم تو بالای سرچشم‌های من این پایین. من کجا گل‌آلد کردم؟ گرگ گفت: با همه‌ی این عیب‌ها زبان درازی هم می‌کنی باید

مجازات کنم پرید و او را خورد. حالا این بهانه یادتان باشد، وقتی بهانه باشد اینطوری است. یا داستان ملانصرالدین را بشنوید برای اینجا بهتر است. یکی رفت گفت: آن طنابت را اگر داری قرض بده. همسایه گفت طنابم را لازم دارم. گفت: چرا؟ گفت: روی آن ارزن پهن کردم خشک کنم. این گفت: ارزن روی طناب پهن کردی؟ گفت: اگر این بهانه است آن هم بهانه است. حالا بهانه خیلی هست یکی عشریه، عشریه یعنی چه؟ عشر یعنی ده یک. ده یک نصف پنج یک است خمس را که نصف می‌شود؛ عشریه. امام دوازدهم وقتی غیبت فرمودند سهم امام را نمی‌دانیم چه کار کنیم؟ چون نصف مال شخص امام است که مصارف مدیریت جامعه را دارد. نصف دیگر نه، مال امام که غایب است اختلاف است. بعضی می‌گویند امام می‌گوید، به اُمّت بخشیدم. نصف خمس را که بخشیدم به اُمّت آن یکی هست. بعضی می‌گویند این امانت هست پیش علماء، علمایی که مدعی هستند نایب امام زمان هستند، نزد علماء وقتی که امام ظاهر شود به امام بدھند و وقتی امانت ایشان را دادند، مصرف می‌کنند، نوش جانشان. بعضی می‌گویند نه، امانت را باید نگهداریم تا امام ظاهر شود کجا و چطوری؟ خاک را کنار می‌زنند و می‌گذارند زیر خاک، می‌گویند امام وقتی ظاهر شد خودش می‌داند کجاست و می‌آید برمه دارد. این همه پول ضایع شده و از بین می‌رود. از این سه نظریه ظاهراً آن صحیح‌تر است که می‌گوید، امام به اُمّت

بخشیدند. به هر جهت یک عشر باقی مانده است. وقتی می‌گوییم عشریه، در این کتاب رفع شباهات بخوانید، در تفسیر بیان السعادة اگر عربی می‌دانید بخوانید، اگر عربی نمی‌دانید فارسی آن هم هست بخوانید نوشته شده وقتی الان شیعیان غالباً اینها را وارد نیستند حتی مهندس و دکتر هسته‌ای اینها را وارد نیست که چطوری تقسیم کند. می‌گویند برای اینکه راحت باشید امتحان کردیم، اگر یک دهم را که عشریه است جدا کنید درست می‌شود ولی اگر نمی‌توانید، می‌توانید زکات را جدا کنید، خمس را جدا کنید، فطريه را جدا کنید، ولی اگر نمی‌توانید برای اینکه دینی نباشد یک عشر بدھید این بدعت نیست اینها منتهای همان است اگر بهانه است، این هم بهانه است. روی طناب ارزن پهن کردم. ببخشید اگر سر شما را یک خرد درد آوردم برای اینکه بیشتر باید درد بیاورم برای همین ببخشید که کم درد آوردم.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ^۱

موجود تازه‌ای در قلب مؤمن ایجاد می‌شود به همین دلیل تعبیر خواب‌ها، خوابنماها هم یک جنبه‌ی فال ندارد جنبه‌ی علمی دارد می‌گویند، خواب بچه دیدن که بچه بزرگ می‌کنند یعنی فکر تازه، وجود تازه در مغز او، در ذهنش ایجاد شده که می‌خواهد او را پرورش دهد که زندگی او را عوض کند.

انشاء الله تعطیلات مفصل به همه‌ی شما خوش گذشته باشد. یعنی الان طوری است که خوش گذشتن یعنی ناخوش نباشد، اصل بر این است که ناخوشی و مزاحمت و گرفتاری‌ها باشد وقتی اینها نباشد خود نفس کشیدن لذت دارد. اما پس‌فردا روز شنبه به عنوان سیزده بدر مشهور است حالا اسمش را عوض کردند؛ روز طبیعت. طبیعت که روز ندارد همیشه طبیعت هست و از لحاظ احترام به طبیعت هم که همیشه باید رعایت را داشته باشیم. در مورد حیواناتی که حق نداریم ذبح کنیم و دو نوع حیوان را اجازه داریم بکشیم حیوانات موذی؛ أَقْلُوا الْمُوذِي قَبْلِ آن یُوذی، قبل از اینکه تو را بزند تو او را از بین ببر. در نماز حتی نماز می‌خوانید می‌بینید عربی یا ماری دارد می‌آید اگر بتوانید نماز را نشکنید مستقیم رو به قبله بروید او را بکشید و برگردید. اگر نه، باید نماز را بشکنید و حیوان موذی را از بین ببرید. یک سری حیوانات را

۱. صبح چهارشنبه، تاریخ ۱۰/۱/۱۳۹۰ ه. ش.

هم اجازه داده‌اند برای خوردن کشته شوند. گوسفند را می‌توانید بکشید گاو و شتر و امثال اینها ولی همین حیوانات هم حق ندارید به عنوان تفریح بکشید. این است که کسی شغلش شکار باشد برود آهو شکار کند جایز نیست. غیر از اینها به طبیعت نباید حمله کنید و هجوم بیاورید. گیاهان هم همینطور. می‌گویند، گیاهانی که مورد استفاده‌ی ماست اینها را وقتی می‌کارید باید دقّت کنید و حداکثر مواظبت را از آنها به عمل آورید که حداکثر محصول را به شما بدهنند. این رعایت احترامی است که ما برای طبیعت داریم. ما خودمان مگر در کجا هستیم؟ در ماوراء‌الطبیعه که نیستیم، در کره‌ی مریخ که نیستیم. در کره‌ی زمین هستیم. با همین‌هایی که اسم بردم محسوریم. خودمان هم عضوی از طبیعت هستیم بنابراین برای اینکه خودمان هم سالم باشیم به طبیعت نباید تجاوز کرد. البته من یک نفر کار خلافی کنم خودم مجازات می‌بینیم ولی این دستوری که دادند برای نوع بشر است. برای اینکه نوع بشر همیشه بتواند اینجا زندگی کند اما اسمش را گذاشتند سیزده‌بدر، اسم سیزده از قدیم بوده که مفصل صحبت خواهیم کرد.

سؤالی راجع به عشریه شده است. اسم همیشه باید یک مقداری لااقل از صفت مسمی را بیان کند. در تمام ادیان برای اینکه متدينین به دین را معتقد کنند و علامتی باشد که بیینند اعتقاد دارند یا نه؟ هم

گفتند از جانتان مایه بگذارید هم گفتند از مالتان مایه بگذارید برای اینکه برای انسان بعد از جان خودش و یا جان دوستانش چیزی که عزیز است برایش مال اوست وقتی از اینها مایه بگذارد علامت این است که ایمان قوی دارد تمام ادیان هم اینها را داشتند در قاموس کتاب مقدس دستور یهودیان را نوشته عشریه، اسم موجب عصبانیت می‌دادند. حالا در اینجا چون ما گفتیم عشریه، اسم موجب عصبانیت شده که چرا این اسم را می‌برید؟ این اسم مال یهودی‌هاست، اولاً اگر مال یهودی‌ها باشد آنها خداشناس هستند پیغمبرشان گفته، حالا پیغمبر ما آمده تغییر داده اولاً او هم پیغمبر است، به علاوه در زبان فارسی به لغت عشر و عشریه عادت کردیم دهیک و درصد نمی‌گوییم، چون عادت کردیم عشریه یعنی نصف خمس؛ خمس یعنی پنج یک؛ عشر یعنی دهیک؛ نصف خمس را اسم جداگانه‌ای بگذاریم عیبی ندارد. متداول است در داستانی می‌گویند بوعلی سینا با رفیق و همراحت مسافرت می‌کردند رسیدند به آسیابی نشستند و آسیابان پذیرایی کرد شب شد خواستند بخوابند و استراحت کنند آسیابان گفت که امشب باران می‌آید و هوا سرد می‌شود باید داخل بخوابید. اینها نگاه آسمان کردند و دیدند آسمان صاف صاف است و لکه‌ای ابر ندارد، همانجا ماندند. بین شب باران سختی گرفت آسیابان را صدا زند گفتند: چه داری؟ گفت: من آنوقت لحافی داشتم به شما گفتم، حالا لحاف هم

ندارم زن و بچه‌ام خواهیداند و نمی‌توانم. گفتند: پس چه داری بیاوری؟ ما سردمان است. گفت: هیچی ندارم. گفتند: چطور می‌شود هیچی نداشته باشی؟ پس بگو چه داری بیاوری، ما سردمان است. گفت: پالان الاغم هست. اینها خیلی ناراحت شدند ولی دیدند چاره ندارند، گفتند: همان که می‌گویی بیاور، ولی اسمش را نیاور. خودش را بیاور ولی اسمش را نیاور. آنقدر اسم تأثیر دارد و می‌خواهد روحیه‌ی مردم را نشان بدهد. به علاوه من اصلاً نباید این جواب را بدهم برای اینکه مسأله‌ی شرعی است. چرا من جواب می‌دهم؟ چون پیش هر فقیهی بروید می‌گوید: عشریه حرام است، نمی‌داند که عشریه نصف خمس است و می‌گوید بدعت است. اینکه توصیه کردم که رساله و مرجع تقليد داشته باشید برای اينکه اين مسائل شرعی را از آنها بپرسيد. کار من نیست فقط آنقدر اضافه کنم که بدانيد اين خمس و زكات که ما می‌گوییم؛ عشریه و اصطلاح ما عشریه است تشخيص اينها با خود شمامست. وقتی فکر می‌کنيد بدھکار هستيد اگر نمی‌دانيد بدھکاريدي يا نه؟ به رساله‌ی مرجعتان رجوع می‌کنيد اگر بر خودتان معلوم شد که بدھکاريid تعیین مبلغش که چقدر است و به که باید بدھید با خودتان است. متنهای دو مشکل برای شما ایجاد می‌شود یکی تعیین مبلغ که چقدر است و اينکه به که بدھید. باز هم رساله‌ها خيلی صريح و روشن نوشته‌اند، اگر باز هم مثال‌هایی است می‌توانيد به کسی که قابل اعتماد

شمامست بدھید و او از طرف شما خرج کند. این عشريه‌ای که به ما می‌دهيد اين عشريه نه اينکه بدھكار به ما هستيد، بدھكار به خدا هستيد به من می‌دهيد. به ما می‌دهيد و می‌گويند وکيل من هستيد که خرج کنيد. اين برای اين است که مسئوليت از گردن شما برداشته می‌شود برای اينکه اگر خرجی کردید و بعد معلوم شد خرج نابجا بوده باید تجدید کنيد به کسی که فکر کردید خيلي نادار است. خيلي نوشتند که فلاں گدا وقتی مُرد، ثروت فراوانی داشت به اين شخص اگر بدھيد کار نابجايی است. هر وقت فهميديد باید دومرتبه بدھيد و اين بار هم برای اينکه در اينجا اشتباه نشود و خيال شما راحت باشد می‌دهيد و می‌گويند از طرف من خرج کن. مصارفی که می‌کنيم از طرف فقراست از قدیم هم نمی‌گفتند آقای سلطان علیشاه، آقای نورعلیشاه اين مبلغ را دادند، می‌گويند: درويش‌ها اين کمک را کردن، برای اينکه به نمایندگی درويش‌هاست. اينکه از لحظه محل خرج حواستان جمع باشد و اما از لحظه مبلغ برای اينکه حسابتان ساده باشد اين کار را بکنيد اين کار را همه می‌توانيد که عشر را جدا کنند اين بدھي آنها باشد نگفتند عشريه هم بدھيد، خمس و زكات را هم بدھيد. اين حساب همان است حساب کردن ديدند همان می‌شود. اين بدعت نیست مثل اينکه بگويند من حساب‌ها را با جدول ضرب می‌کنم و بعد اگر بگويند، کسی با ماشین حساب، حساب کرد بگويند غلط است نه، اين يك نحوه محاسبه است.

و اما بعضی‌ها در طرز درویشی و طرز درویش شدن هم فرق می‌کند. جذبه باشد، سلوک باشد، چطور باشد مثلاً حساب کنید در این اواخر آقای سلطان علیشاه از لحاظ علم امروزی علوم مذهبی به حد کمال رسیدند یک مجتهد مسلمی که دشمن هم همانوقتها خیلی داشتند، ایشان به یک لحظه خدمت آقای سعادت‌علیشاه مشرف شدند، حالا چطور شد؟ ببینید مردی که آنقدر همت و اراده دارد، زمستان که برف زیادی هست راه بیفتاد از بیدخت رو به اصفهان. البته این مسیر اتوبیل‌ها نیست مسیر مستقیم، ولی خیلی راه است، شب حاضر نیست یک جایی بماند که برف بند بباید، راه می‌افتد. این شخص معلوم است همتش او را به آنچه بخواهد می‌رساند.

از تاریخ قدیم مثال بزنیم، در شرح حال وقایع کربلا خیلی این را مثال زدم، زهیرین قین یک نفر بود که دشمن آل علی نبود، دوست بود ولی دوست دورادر بود. حتی از مکه وقتی راه افتاد با قافله‌ی حضرت امام حسین برخورد کرد. نیامد آن‌طرف، دورتر در یک کیلومتری می‌رفت یک جایی حضرت امام حسین اطراف کرده بودند. فرستادند به زهیر بگویید بباید، گفت امام تو را احضار کرده حالا شوکه شد یا چه؟ که زنش از پشت پرده داد زد، خیال کرد این اهمال می‌کند یا تردید دارد گفت مرد خجالت بکش امام تو را احضار کرده، زود پاشو پابرهنه هم شده برو، بعد که آمد زنش گفت: من هم می‌آیم، آمدند. هر دو به

یک لحظه مشرف شدند یک لحظه، ایمانی که باید ظاهر شد. ایمان‌ها متفرق است. کسی که وقتی خداوند اراده کرده و ایمان در قلب زهیر گذاشته اگر خود زهیر هم نرود، امام دنبالش می‌فرستد. این است که خیلی‌ها می‌نویسند ما دلمان می‌خواهد شوهرمان هم درویش شود، دلتان بخواهد خوب است. این آرزو را بکنید ولی کار شما نیست بگویید خدایا من دلم می‌خواهد، هر کار دیگر خودت می‌خواهی. ان شاء الله. یک رباعی آقای مرحوم تدین اردبیلی گفته که:

این سخن با آب زر باید نوشت

گر رود سر بر نگردد سرنوشت

سرنوشت ما به دست خود نوشت

خوشنویس است او نخواهد بد نوشت

مسلمان همه چیز خوب است منتها ما خیرش را نمی‌فهمیم
ظاهرش را می‌بینیم که شر است خداوند به ما چشم بینا بدهد.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ^۱

ما در زبان فارسی می‌گوییم نوروز. تقریباً به همین عبارت هم در زبان‌های دیگر هست. نوروز یعنی روز نو که برای رعایت سهولت کلام حرف زدن، روز نو را کرده‌اند نوروز. شده اسم خاص. در واقع ما نه تنها برای خودمان و برای جامعه هر روزمان نو است، بلکه اگر با علمای به قولی زیست‌شناسی همراه بشویم، یعنی علمای زیست‌شناسی با ما همراه بشوند و حرف ما را بفهمند، هر دقیقه باید بگوییم دقیقه‌ی نو، نه روز نو، دقیقه‌ی نو.

حتی این استدلال با وجود اینکه به اصطلاح مسأله‌ی زیست‌شناسی است، مسأله‌ی استدلالی و فلسفی نیست مع ذلک به علم اصول اثر کرده. در علم اصول هم که آمد دیگر تمام اصولیون و منطق و فقه و... در آن هست. به این معنی که یک مبحثی هست راجع به وضع لغت و موضوع^{له}، لحن لغت که عام باشد و خاص باشد، چهار شکل برایش ذکر کرده‌اند. از لحاظ عام بودن وضع یا موضوع^{له} و همچنین یا خاص بودن آن. یک مثالی در مورد وضع، خاص، موضوع^{له}. خاص، یعنی برای یک موضوع، برای یک شیئی، یک ایده، یک چیزی، شیئی چه مادی چه غیر مادی، یعنی شیء خاصی، یعنی مثلاً برای چایی و استکان بطور کلی. این خاص باشد، موضوع^{له}.

وضعش هم خاص است، یعنی یک لغت خاصی برای این برقرار کنیم که یک شیء خاصی، یک لغت خاصی برای آن برقرار کنیم. برای این مثال می‌زندند، اسماء، اسم بچه را که اسم می‌گذاریم، یک بچه‌ی مشخصی است، این بچه است، وقتی به او می‌گوییم حسن، این حسن هم مختصّ این است. حسن‌های دیگری هم هستند لغاتی ولی لغت حسن که می‌گوییم، این است. این را مثال می‌زنند.

ولی باز عده‌ای از اصولیون بر این ایراد می‌گیرند، نه! موضوعُ له خاص نیست، برای اینکه این حسن، بچه که به دنیا آمده تمام سلول‌های بدنش بعداً عوض می‌شود، حتی دقیقه به دقیقه عوض می‌شود. پس این هم، این اسمی که اول برای این می‌گذاریم، این غیر از آن کسی است که پنج سالش شده، اصلاً یک شکل دیگری دارد. این حرف برای آنها درست نیست، در آن منطق، که بحش مفصل است ولی در منطق عام مردم، گُرف مردم، درست است همینطور هم هست. برای اینکه این شخص، غیر از آن شخص است، هر دقیقه عوض می‌شود و اگر هم شخص، انسان را مجموعه‌ای از افکار و عقاید و اعمال بدانیم این شخص غیر از آن شخص قدیمی است. می‌بینید که خودمان هر روز عوض می‌شویم. هر روزش حس نمی‌کنیم چون بدنی است، ولی در تاریخِ سנות عوض می‌شود، می‌بینیم برخوردمان با بهار وقتی که جوان بودیم، نوجوان بودیم یک طور بود، در جوانی یک طور

بود، حالا هم یک طور است. بهار فرق نکرده، ما فرق کردیم. بنابراین انسان همیشه در حال تحرّک است. این بحث هم باز در اینجا پیش آمد، همه‌ی فلاسفه، دانشمندان علوم انسانی (که البته حالا اسمش علوم انسانی)، همیشه مثل اینکه کمین کرده‌اند که یک وقایعی پیدا می‌شود، تئوری اش را پیدا کنند و از این حیث این همه عقاید مختلف هم که هست، همین است. هر کسی یک جایی را گرفته. نوروز هم حالا از این قبیل است، روز نو.

ما باید روز نو برایمان روزی نو باشد. روز نو، البته ظاهرش این است که باید آنچه کهنه شده کنار بگذاریم، نو بگیریم ولی خیلی چیزها هست که کهنه‌اش ارزش دارد نه نوی آن، مِن جمله سنت. این حرف برمی‌گردد به سنت که آیا این عقیده و تغییر و تکامل با سنت یعنی روشی که معمولاً انسان‌ها دارند، موافق است یا مخالف؟ ظاهراً مخالف است. برای اینکه سنت می‌گوید همان طریقی که رفتار می‌کردیم، همانطور رفتار کنیم ولی این می‌گوید هر روز چیز نو است. این است که به هر طرف رو بیاوریم، بحث داشته باشیم، برمی‌خوریم به دو راهی‌ها. این یک راه می‌گوید نو باشد، آن یکی راه می‌گوید نو نباشد. در همه‌ی موارد دیگر، جاهای دیگر، می‌گوید مهربان باش یا قاطعیت به خرج بد، اینها همه هست و انسان باید این معضلات را حل کند. اگر بتواند حل کند و دقّت کند، آنوقت خودش می‌فهمد که خلیفة‌الله

است. البته به اندازه‌ی لیاقت‌ش. نه همه، بگوییم که شمر خلیفة‌الله است العیاذ بالله، نه هر کدام مظہر یک صفت‌ش بودند. می‌گوید:

عارفان مرات آگاهی حق

پادشاهان مظہر شاھی حق

در حکومت خودشان می‌گوید. می‌گوید عارفان، این عرفان که دارند، آشنایی که دارند، از این جنبه‌ی عرفان، مرات آگاهی حق. می‌فهمند که حق، خیلی هم آگاهتر است. یک آگاهی مسلماً وجود دارد. پادشاهان مظہر شاھی، پادشاهان که البته آنکه در شعر می‌گوید آنوقت‌ها بوده، نه پادشاهان این دوران.

به‌هر جهت از روزِ نو. خداوند یک راه‌هایی هم گذاشت، می‌گوید: **وَلَا تَقْنُطْ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْقُوَّادُ كُلُّ أُولَئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْؤُلًا**، هیچ چیزی را تا کاملاً آگاه نباشی، پیروی نکن. یعنی چه؟ یعنی وقتی که آگاه شدی، اگر تغییری لازم بود باید پیروی کنی، تغییر بدھی. اما مادامی که یک آگاهی جدیدی به تو نیامد، آن را باید اداره کنی، ادامه بدھی. از این بگذریم. حالا این یک مطلبی بود که به مناسبت بعضی سؤالاتی که می‌شود من یادم می‌آید.

یکی اینکه در سال جدید برای خودمان یک چیزهای جدید به وجود می‌آید، در مقابل چیز جدیدی که به وجود آمد رأی و نظر جدید

باید باشد. حتی ائمّه هم فرموده‌اند که در مسائل مستحدثه، یعنی امور و مسائلی که حادث می‌شود، نبوده و حادث می‌شود، مسائل راجع به هواپیمایی، فضانورده، اینها بوجود آمده. مسائل و مشکلاتی که باشد.

در اینجا دو تا ملاک ما باید داشته باشیم. یکی آیه‌ی قرآن که به پیغمبر تکلیف می‌کند در موردی، یعنی همه‌ی ملت، امت، می‌فرماید که: وَشَاوِرُهُمْ فِي الْأَمْرِ فَإِذَا عَزَّمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ^۱، مشاوره کن با آنها. با چه کسانی؟ در خود آیات گفته، دشمنان، مخالفین. نه اینکه با دوستان مشورت نکن، نه، یعنی حتی با دشمنان، مخالفین مشورت کن ولی وقتی تصمیم گرفتی، تصمیم را اجرا کن. دیگر بعد از اخذ تصمیم تغییری بدهی، یا فرق در آن بدهی. بعضی‌ها معتقدند، شیعه معتقد است که همین اختیارات به ائمّه هم رسیده. بعضی از شیعه‌ها می‌گویند نه! وقتی که خداوند خطاب به پیغمبر فرمود، این فقط برای پیغمبر است. حالا به آن کار نداریم، چون فعلًاً نه دسترسی به پیغمبر داریم، نه دسترسی به ائمّه. هر دو، ما را از دیدارشان محروم کرده‌اند ولی مشورت باید بکنیم. مشورت با دوستان و حتی با مخالفین.

این است که اگر نظر داشته باشیم در مجالس پارلمانی دنیا، درست است که رأی اکثریت مناط است ولی نه قبل از استماع اقلیت.

حرف اقلیت را هم باید بشنوند، بعد اکثریت. و لاآ فرض کنید سیصد نفر مجلسی است. دویست نفرشان خودشان می‌دانند تصمیمشان چیست. بگویند ما که اکثریت هستیم دیگر، چرا مجلس تشکیل بدھیم؟ خودمان تصمیم می‌گیریم. نه! پیغمبر این را قبول ندارد، خدا قبول ندارد. می‌گوید مشورت بکن، یعنی آنها را هم بنشان، حرفشان را بشنو، به دو دلیل. این دو دلیل را قرآن نگفته، دلیل روانشناسی است. یکی اینکه آنها بعداً لجاجت نکنند، بگویند ما که اصلاً نشنیده‌ایم... حرف آنها را هم شنیده باشی. یکی اینکه در میان آن حرف‌ها، بسیار حرف‌های مفید ممکن است باشد. به هرجهت، ما در این موارد مسائل مستحدثه گفتیم یکی دستور قرآن است که می‌فرماید، بعد از پیغمبر هم می‌فرماید که مؤمنین کارهایشان بین خودشان با مشورت می‌گردد: وَأَمْرُهُمْ شُورَى يَئِيمٌ^۱، البته آیه‌ی قرآن نگفته که این بعد از پیغمبر است ولی مسلم است برای اینکه در مورد پیغمبر که دستورش را داد: وَأَمْرُهُمْ شُورَى يَئِيمٌ.

اما یک دستور دیگری هم دارد که ائمه فرموده‌اند که آنها که حدیث ما را، فرمایشات ما را می‌دانند، خوانده‌اند، وارد هستند، به آنها مراجعه کنید. نه اینکه مراجعه کنید که هر چه آنها گفتند همان است، نه یعنی مراجعه کنید که آنها نظرشان را بگویند، آنها حدیث ما را

---

۱. سوره شوری، آیه ۳۸.

بگویند بعد خودتان تصمیم بگیرید: وَأَمْرُهُمْ شُوریٌّ يَهْمَّ. حالا از اینها باز بگذریم.

مسئله‌ی سوم این است که تکرار بعضی حرف‌ها، دستورات ضرر ندارد، مفید هم هست. بنا به مسائل مستحدثه هم اگر بگیریم، نامه‌هایی، شکایاتی یا چیزهایی به من می‌رسد، من جواب مستقیم خود او را ندادم، نمی‌دهم، ولی بطور عموم می‌گوییم. چند چیز هست. یکی مسئله‌ی سیگار است. سیگار چیز خوبی نیست ولی حرام نیست. بنابراین اگر ببینید که یکی از بزرگان، مشایخ...، سیگار می‌کشند، این ضعف شمامست اگر در اعتقاداتتان تردیدی پیدا بشود. سیگار کار بدی است، بله! هیچکس در زمان بعد از پیغمبر، معصوم نیست.... همه ممکن است. مرحوم آقای نورعلیشاه رحمة الله عليه، در آن سالی که در همه جاهای وبا بوده، تهران تشریف آورده بودند، یادم نیست چه کسی برای من تعریف کرد؟ یک روایت مطمئنی است. مثلاً یا مادرم یا مادربزرگم اینها بودند. مرحوم آقای نورعلیشاه یک کمی قلیان می‌کشیدند، خیلی کم، یک، دو، سه تا. در مجلس گفتند قلیان بیاورند. قلیان آورند، ایشان فرمودند که در سال وبا ی دود مختصرش خوب است، مفید است ولی در ضمن (این هم تکمله‌اش است) رو کردند به فرزندشان و جانشین بعدیشان یعنی حضرت صالح علیشاه، فرمودند اما تو بابا از این نکشی! این است که ایشان در آن سال وبا ی هم قلیان

نکشیدند چون پدر گفته بود نکشی.

مسئله‌ی دیگر رعایت دقیق احکام شرع است. رعایت دقیق که می‌گوییم، دقیق نه در معنی وسواں است. دقیق به معنای این است که من خودم بدانم این درست است، این کافی است و یکبار هم که دانستم، دیگر تمام شد، بعد نباید تردید کنم. اینهایی که وسواں دارند این می‌شود، یکبار آب می‌کشد می‌گوید نه نشد، دومرتبه آب می‌کشد می‌گوید نشد، نه. همان بار اوّل که آب کشید باید بگوید این دیگر پاک است. این علم، که این دیگر پاک است بگذارد کنار، تردید دیگری نکند. یعنی دوباره آب نکشد. این در مورد هر وسواسی.

مثالاً در دستوراتی که ما داریم، در اخذ بیعت، بیعت یعنی تعهد کرده‌ایم. در انجام تعهد در وعده آنقدر مهم است که حضرت اسماعیل نبی، خداوند صفت‌ش را صادق‌ال وعد فرمود که به کسی وعده‌ای کرد، مثلاً گفت ساعت چهار بیا برویم، بیا با هم برویم گرددش فرضاً، بعد او ساعت چهار نیامد. حضرت اسماعیل همینطور ایستاده ماند تا او بیاید یک وقتی، یک روزی، فردایش آمد گفت! چرا اینجا بی؟ گفت: منتظر تو بودم. رعایت وعده اینقدر مهم است. حالا دیگر چه برسد که وعده را به قید قسم و به قید بیعت محکم کنیم.

تعهد اولیه‌ی ما در بیعت، رعایت احکام شرع است. (احکام شرع، خیلی هست) رعایت احکام شرع یعنی واجبات، وآلًا مستحبات و

مکروهات در اختیار خودش است. ببینید در بیعت که فقرا انجام می‌دهند، اگر طالب، آن کسی که بیعت می‌کند، نامحرم باشد، یعنی زنی باشد که نامحرم است، یا ارتباط را با یک تسبیح می‌گیرند یا تشت آبی که دستور پیغمبر است و خود پیغمبر هم که در مکّه بیعت می‌گرفت، بعد از فتح مکّه، به این صورت بود. بنابراین دقّت این است که در این قسمت خیلی مراقب باشد. در رعایت محرم و نامحرم خیلی رعایت بکند و حتّی تماس دست جایز نیست.

حالا اگر خدای ناکرده، یعنی این خلاف از هر چه مقام بالاتر باشد، مثلاً در مملکتی فرض کنید، اگر یک سوپور خلاف قانون کند چیست؟ می‌زنند روی سرش یا حقوقش را کسر می‌کنند، رئیس اداره خلاف کند یک طوری...، اما اگر همینطور برود رأسش خلاف کند، خیلی مجازاتش سنگین است. این نه اینکه مجازات‌ها فرق می‌کند، نه برای اینکه کار خطایی که او کرده به همه سرایت می‌کند. آنوقت به این اندازه سرایت می‌کند که اگر آن شخص وسوسای باشد، از وسوسات خودش می‌گوید که این خلاف است، که دیگر نباید با وسوسات عمل کنی، باید دقّت کنی.

یا مثلاً موی سر در خانم‌ها دیده نشود ولی این دقّتش همین است. اما اگر کسی مثلاً روسربی گرفت از این پارچه‌های لیز، هر چه هست، سرش یک خرد لیز خورد، یک خرد مویش پیدا شد. این البته

بی توجّهی کرده، غفلت کرده، ولی گناه نیست. اما اگر عمدًاً این کار را انجام دهد گناه است که برمی‌گردد به هر گناهی از این قبیل. به اصطلاح: *النَّاسِ عَلَى دِينِ مُلْوِكِهِمْ*، مردم به روش بزرگانشان کار می‌کنند. یعنی همانطوری که آنها هستند، این است که خطای آن خیلی بیشتر است.

بعد هم نماز. در مورد نماز هیچکس حق ندارد از دیگری بپرسد که نماز چه؟ می‌خوانی؟ نمی‌خوانی؟ چه کار داری؟ به شما چه؟ یا دو نفر، یک زن و مردی در خیابان می‌روند. یکی با یکی از آنها دشمنی دارد. می‌گوید شما چرا زن و مرد؟ نامحرم؟ به تو چه؟ اینها دستوراتی است، برای اینکه یک دستور نیست. دستور این است که فرض کنید زن نامحرم یا مرد نامحرم تماس حتّی با دست نداشته باشند، مویشان دیده نشود، ولی یک دستور دیگری هم هست: *وَلَا جَنَاحَ عَلَيْهِمْ*^۱، تجسس نکنید. یعنی یک نفر، دو نفری که آزاد دارند می‌روند، به شما چه که تجسس کنی، اینها چه کسی هستند؟ مگر مسائل امنیتی و نمی‌دانم اینها باشد که هر کشوری دارد.

و بسیاری دستورات را در همین مجموعه‌ای که به مناسب نوروز امسال صحبت کردم و از آقایان خواهش کردم، نوشتند که حالا آنها دیگر هم یا شاید یادم برود بگویم، یا اینکه صحبتم زیاد باشد، خسته

می‌شوم، نمی‌توانم ولی مثُل مشهور است که: **الْعَاقِلُ يُكَفِّيْهُ الْأَشَارَةَ** برای عاقل کافی است یک اشاره‌ای بکنی. این گوشه و کنایه و طنز هم که در ادبیات مرسوم شده و گاهی خیلی اثر می‌کند برای این است. حالا به عنوان مثال طنزش و اینها، در داستان‌ها می‌گویند که حالا اشخاص را دو سه جور نوشتند. امام حسن عليه السلام ریش توپی داشتند، اصلاً نژادش اینطور بود. عمرو عاص کوسه بود، خیلی کم مو. در یک مجلسی خواست به اصطلاح مسخره کند. خطاب به امام حسن، (به نظرم امام حسن، حالا هر کسی که بود من چون امام حسن بر زبانم) جاری شد، ان شاء الله حضرت من را می‌بخشد که ادامه می‌دهم) خواست مسخره کند گفت که شما مدعی هستید، معتقدید که هر چیزی در قرآن هست، همه‌ی چیزها. حضرت فرمودند: بله. عرض کرد این ریش توپی شما و ریش کوسه‌ای من در کجای قرآن هست؟ حضرت این آیه را برای او خوانند: **وَالْبَلْدُ الطَّيِّبُ يَخْرُجُ بَأْذِنِ رَبِّهِ وَالَّذِي خَبَّثَ لَا يَخْرُجُ إِلَّا نَكِيدًا**، زمین پاک، گیاهان از روی آن می‌رویند خیلی فراوان و خوب، این مثال ریش من و زمین خبیث از آن خیلی کم گیاه می‌روید. این یک کنایه‌ی طنز از خیلی استدلال بیشتر در ذهن ماها مؤثر است. این است که به کنایه خیلی مسائل را بگوییم مؤثرتر است.

فرست جزوای قل

شماره	عنوان	تیپت
۱	گفتارهای عرفانی ^۱ (قسمت اول - دی و بهمن ۱۳۸۶)	۹. مجموعه شماره یک
۲	گفتارهای عرفانی (قسمت دوم - بهمن ۱۳۸۶ تا فوریه ۱۳۸۷)	۸. مجموعه شماره ۲
۳	گفتارهای عرفانی (قسمت سوم - اسفند ۱۳۸۶ تا خرداد ۱۳۸۷)	۷. مجموعه شماره ۳
-	شرح رساله شریفه پندصالح (قسمت اول)	۶. مجموعه شماره ۴
۴	گفت و گوهای عرفانی ^۲ (قسمت اول - متن ۶ مصاحبه - تابستان و آذر ۸۶ و اردیبهشت، مرداد و آذر ۸۷)	۵. مجموعه شماره ۵
۵	مکاتیب عرفانی ^۳ (قسمت اول ۱۳۷۵-۷۶)	۴. مجموعه شماره ۶
۶	استخاره (همراه با سی دی صوتی)	۳. مجموعه شماره ۷
۷	مقدمه‌ی روز جهانی درویش	۲. مجموعه شماره ۸
۸	مکاتیب عرفانی (قسمت دوم ۱۳۷۷-۷۹)	۱. مجموعه شماره ۹
۹	گفتارهای عرفانی (قسمت چهارم - اردیبهشت، خرداد و تیر ۱۳۸۷)	
۱۰	گفتارهای عرفانی (قسمت پنجم - تیر ۱۳۸۷)	
۱۱	گفتارهای عرفانی (قسمت ششم - مرداد و شهریور ۱۳۸۷)	
۱۲	گفتارهای عرفانی (قسمت هفتم - شهریور ۱۳۸۷)	
-	شرح رساله شریفه پندصالح (قسمت دوم)	
۱۳	خانواده و اختلافات خانوادگی و علل عمدہ (قسمت اول)	۹. مجموعه شماره ۱۰
۱۴	حقوق مالی و عشریه (قسمت اول)	۸. مجموعه شماره ۱۱
۱۵	گفتارهای عرفانی (قسمت هشتم - مهر ۱۳۸۷)	۷. مجموعه شماره ۱۲
۱۶	مکاتیب عرفانی (قسمت سوم ۱۳۸۰)	۶. مجموعه شماره ۱۳
۱۷	گفتارهای عرفانی (قسمت نهم - مهر ۱۳۸۷)	۵. مجموعه شماره ۱۴
۱۸	گفتارهای عرفانی (قسمت دهم - مهر و آبان ۱۳۸۷)	۴. مجموعه شماره ۱۵
۱۹	گفتارهای عرفانی (قسمت یازدهم - آبان ۱۳۸۷)	۳. مجموعه شماره ۱۶
۲۰	گفتارهای عرفانی (قسمت دوازدهم - آبان و آذر ۱۳۸۷)	۲. مجموعه شماره ۱۷
۲۱	گفتارهای عرفانی (قسمت سیزدهم - آذر ۱۳۸۷)	۱. مجموعه شماره ۱۸

۱. گفتارهای عرفانی: بیانات صبح‌های سنینه، یک‌شنبه، چهارشنبه، پنج‌شنبه، جمعه و مناسبت‌ها.
۲. گفت و گوهای عرفانی: مجموعه‌ی مصاحبه‌ها
۳. مکاتیب عرفانی: مجموعه‌ی پاسخ به نامه‌ها

۲۲	شرح و تفسیر برخی از آیات قرآن کریم (قسمت اول)
۲۳	شرح فرمایشات حضرت صادق <small>علیه السلام</small> (تفسیر مصباح الشریعه و مفتاح الحقيقة) (قسمت اول)
۲۴	شرح فرمایشات حضرت سجاد <small>علیه السلام</small> (شرح رساله حقوق) (قسمت اول)
-	شرح رساله شریفه پندصالح (قسمت سوم)
۲۵	مکاتیب عرفانی (قسمت چهارم) (۱۳۸۰-۸۱)
۲۶	گفتارهای عرفانی (قسمت چهاردهم - مرداد الی آذر ۱۳۸۷)
۲۷	گفتارهای عرفانی (قسمت پانزدهم - آذر ۱۳۸۷)
۲۸	گفتارهای عرفانی (قسمت شانزدهم - آذر و دی ۱۳۸۷)
۲۹	گفتارهای عرفانی (قسمت هفدهم - دی ۱۳۸۷)
-	شرح رساله شریفه پندصالح (قسمت چهارم)
۳۰	گفتارهای عرفانی (قسمت هیجدهم - دی و بهمن ۱۳۸۷)
۳۱	گفتارهای عرفانی (قسمت نوزدهم - بهمن ۱۳۸۷)
۳۲	گفتارهای عرفانی (قسمت بیستم - اسفند ۱۳۸۷)
۳۳	گفتارهای عرفانی (قسمت بیست و یکم - اسفند ۱۳۸۷)
-	شرح رساله شریفه پندصالح (قسمت پنجم)
۳۴	نقشه راهنمای موقعیت مزار سلطانی بیدخت در کشور ایران ۲۰۰ تومان
۳۵	مکاتیب عرفانی (قسمت پنجم) (۱۳۸۲-۸۳)
۳۶	مکاتیب عرفانی (قسمت ششم) (۱۳۸۴)
۳۷	شرح فرمایشات حضرت صادق <small>علیه السلام</small> (تفسیر مصباح الشریعه و مفتاح الحقيقة) (قسمت دوم)
۳۸	شرح فرمایشات حضرت سجاد <small>علیه السلام</small> (شرح رساله حقوق) (قسمت دوم)
۳۹	مجموعه دستورالعمل ها و بیانیه ها (قسمت اول)
۴۰	مکاتیب عرفانی (قسمت هفتم) (۱۳۸۴-۸۷)
۴۱	شرح فرمایشات حضرت سجاد <small>علیه السلام</small> (شرح رساله حقوق) (قسمت چهارم)
۴۲	شرح و تفسیر برخی از آیات قرآن کریم (قسمت دوم)
۴۳	مجموعه دستورالعمل ها و بیانیه ها (قسمت دوم)

۴۴	گفتارهای عرفانی (قسمت بیست و دوم - فروردین ۱۳۸۸)	مجموعه نه: پنجم (۱۰۰ تا ۱۰۵)
۴۵	گفتارهای عرفانی (قسمت بیست و سوم - فروردین ۱۳۸۸)	مجموعه نه: پنجم (۱۰۶ تا ۱۱۰)
۴۶	گفتارهای عرفانی (قسمت بیست و چهارم - فروردین ۱۳۸۸)	مجموعه نه: پنجم (۱۱۱ تا ۱۱۵)
۴۷	گفتارهای عرفانی (قسمت بیست و پنجم - اردیبهشت ۱۳۸۸)	-
-	شرح رساله شریفه پند صالح (قسمت ششم)	-
۴۸	گفتارهای عرفانی (قسمت بیست و ششم - مرداد ۱۳۸۹)	مجموعه پنجم (۱۱۶ تا ۱۲۰)
۴۹	گفتارهای عرفانی (قسمت بیست و هفتم - مرداد و شهریور ۱۳۸۹)	مجموعه پنجم (۱۲۱ تا ۱۲۵)
۵۰	گفتارهای عرفانی (قسمت بیست و هشتم - شهریور ۱۳۸۹)	مجموعه پنجم (۱۲۶ تا ۱۳۰)
۵۱	گفتارهای عرفانی (قسمت بیست و نهم - شهریور و مهر ۱۳۸۹)	مجموعه پنجم (۱۳۱ تا ۱۳۵)
۵۲	گفتارهای عرفانی (قسمت سی ام - مهر ۱۳۸۹)	-
۵۳	گفتارهای عرفانی (قسمت سی و یکم - اردیبهشت ۱۳۸۸)	مجموعه سیزده: پنجم (۱۳۶ تا ۱۴۰)
۵۴	گفتارهای عرفانی (قسمت سی و دوم - اردیبهشت و خرداد ۱۳۸۸)	مجموعه سیزده: پنجم (۱۴۱ تا ۱۴۵)
۵۵	گفتارهای عرفانی (قسمت سی و سوم - خرداد ۱۳۸۸)	مجموعه سیزده: پنجم (۱۴۶ تا ۱۴۷)
۵۶	گفت و گوهای عرفانی (قسمت دوم - عرفان در کار اداری - بهار و تابستان ۱۳۸۹)	مجموعه سیزده: پنجم (۱۴۸ تا ۱۵۲)
۵۷	گفتارهای عرفانی (قسمت سی و چهارم - خرداد ۱۳۸۸)	-
۵۸	گفتارهای عرفانی (قسمت سی و پنجم - خرداد و تیر ۱۳۸۸)	مجموعه سیزده: پنجم (۱۵۳ تا ۱۵۷)
۵۹	درباره‌ی حقوق مالی و عشریه (قسمت دوم)	مجموعه سیزده: پنجم (۱۵۸ تا ۱۶۲)
۶۰	خانواده و اختلافات خانوادگی و علل عدمه (قسمت دوم)	مجموعه سیزده: پنجم (۱۶۳ تا ۱۶۷)
۶۱	گفت و گوهای عرفانی (قسمت سوم - سال‌های ۱۳۸۸-۸۹)	مجموعه سیزده: پنجم (۱۶۸ تا ۱۷۲)
۶۲	رفع شباهات با گزیده‌هایی از بیانات (قسمت اول)	-
۶۳	رفع شباهات با گزیده‌هایی از بیانات (قسمت دوم)	مجموعه سیزده: سیزدهم (۱۷۳ تا ۱۷۷)
۶۴	رفع شباهات با گزیده‌هایی از بیانات (قسمت سوم)	مجموعه سیزده: سیزدهم (۱۷۸ تا ۱۸۲)
۶۵	رفع شباهات با گزیده‌هایی از بیانات (قسمت چهارم)	مجموعه سیزده: سیزدهم (۱۸۳ تا ۱۸۷)
۶۶	گفتارهای عرفانی (قسمت سی و ششم - تیر ۱۳۸۸)	مجموعه سیزده: سیزدهم (۱۸۸ تا ۱۹۲)
۶۷	گفتارهای عرفانی (قسمت سی و هفتم - تیر ۱۳۸۸)	-

۶۸	گفتارهای عرفانی (قسمت سی و هشتم - تیر و مرداد ۱۳۸۸)	
۶۹	گفتارهای عرفانی (قسمت سی و نهم - مرداد و شهریور ۱۳۸۸)	
-	شرح رساله شریفه پندصالح (قسمت هفتم)	
-	شرح رساله شریفه پندصالح (قسمت هشتم)	
-	شرح رساله شریفه پندصالح (قسمت نهم)	
۷۰	مُلْحَص گزارشات در مورد عرفان (هدیه نوروزی ۱۳۹۰)	
۷۱	گفتارهای عرفانی (قسمت چهلم - شهریور ۱۳۸۸)	
۷۲	گفتارهای عرفانی (قسمت چهل و یکم - شهریور ۱۳۸۸)	
۷۳	گفتارهای عرفانی (قسمت چهل و دوم - مهر ۱۳۸۸)	
۷۴	گفتارهای عرفانی (قسمت چهل و سوم - مهر ۱۳۸۸)	
۷۵	گفتارهای عرفانی (قسمت چهل و چهارم - مهر ۱۳۸۸)	
۷۶	گفتارهای عرفانی (قسمت چهل و پنجم - مهر و آبان ۱۳۸۸)	
۷۷	گفتارهای عرفانی (قسمت چهل و ششم - آبان ۱۳۸۸)	
۷۸	گفتارهای عرفانی (قسمت چهل و هفتم - آبان و آذر ۱۳۸۸)	
۷۹	گفتارهای عرفانی (قسمت چهل و هشتم - آذر ۱۳۸۸)	
-	شرح رساله شریفه پندصالح (قسمت دهم)	
۸۰	شرح فرمایشات حضرت سجاد <small>عليه السلام</small> (شرح رساله حقوق)	
-	-	
۵۰	۵۰ تومان	
۸۱	گفتارهای عرفانی در سفرهای بیدخت(قسمت اول)	
۸۲	گفتارهای عرفانی در سفرهای بیدخت(قسمت دوم)	
۸۳	گفتارهای عرفانی در سفرهای بیدخت(قسمت سوم)	
۸۴	گفتارهای عرفانی در سفرهای بیدخت(قسمت چهارم)	
۸۵	گفتارهای عرفانی در سفرهای بیدخت(قسمت پنجم)	
۸۶	گفتارهای عرفانی در سفرهای بیدخت(قسمت ششم)	
۸۷	گفتارهای عرفانی در سفرهای بیدخت(قسمت هفتم)	
۸۸	گفتارهای عرفانی در سفرهای بیدخت(قسمت هشتم)	
۸۹	گفتارهای عرفانی در سفرهای بیدخت(قسمت نهم)	
-	شرح رساله شریفه پندصالح (قسمت یازدهم)	

۵۴ / گفتارهای عرفانی

۹۰	مکاتیب عرفانی (اسفند ۱۳۷۵ الی خرداد ۱۳۸۷)	۵۰۰ تومان
۹۱	گفتارهای عرفانی (قسمت چهل و نهم)	
۹۲	گفتارهای عرفانی (قسمت پنجماهیم)	
۹۳	گفتارهای عرفانی (قسمت پنجماهویکم)	
۹۴	گفتارهای عرفانی (قسمت پنجماهودوم)	
۹۵	گفتارهای عرفانی (قسمت پنجماهوسوم)	
۹۶	گفتارهای عرفانی (قسمت پنجماهوچهارم)	
۹۷	گفتارهای عرفانی (قسمت پنجماهوبنجم)	
۹۸	گفتارهای عرفانی (قسمت پنجماهوششم)	
۹۹	گفتارهای عرفانی (قسمت پنجماهوهفتم)	
۱۰۰	شرح فرمایشات حضرت صادق <small>علیه السلام</small> (تفسیر مصباح الشریعہ و مفتاح الحقيقة) (جلد اول)	۵۰۰ تومان
۱۰۱	گفتارهای عرفانی (قسمت پنجماهوهششم)	۱۰۰ تومان

۹۰ مکاتیب عرفانی
 ۹۱ گفتارهای عرفانی (قسمت چهل و نهم)
 ۹۲ گفتارهای عرفانی (قسمت پنجماهیم)
 ۹۳ گفتارهای عرفانی (قسمت پنجماهویکم)
 ۹۴ گفتارهای عرفانی (قسمت پنجماهودوم)
 ۹۵ گفتارهای عرفانی (قسمت پنجماهوسوم)
 ۹۶ گفتارهای عرفانی (قسمت پنجماهوچهارم)
 ۹۷ گفتارهای عرفانی (قسمت پنجماهوبنجم)
 ۹۸ گفتارهای عرفانی (قسمت پنجماهوششم)
 ۹۹ گفتارهای عرفانی (قسمت پنجماهوهفتم)